

Planlægning og opstilling af solcelleanlæg i et ESG-perspektiv

Christine Rahbek Lindhard
Advokat, Senior Associate

Line Marie Pedersen
Partner

Der er de seneste år blevet vedtaget adskillige nye love, der regulerer planlægning og opstilling af anlæg til elproduktion baseret på vedvarende energi (VE-anlæg). De seneste ændringer vedrører særligt solcelleanlæg, og her kan du læse om solcelleanlæg ud fra et ESG-perspektiv og et planlægnings- og tilladelsesperspektiv.

Kan solcelleanlæg være bæredygtige efter taksonomien?

Mange virksomheder har i øjeblikket fokus på at sikre, at deres investeringer og projekter kan betragtes som bæredygtige efter EU's taksonomi. Dette kan således have væsentlig betydning for deres mulighed for at opnå finansiering nu eller i fremtiden.

I henhold til EU's taksonomi – som er et værktøj, der gør det muligt at lave en ensrettet klassificering af, hvad der er bæredygtigt – kan en økonomisk aktivitet anses for bæredygtig, hvis den lever op til 4 krav, nemlig:

1. Aktiviteten kan bidrage væsentligt til at nå et eller flere af følgende miljømål (substantial contribution):
 - Modvirkning af klimaændringer
 - Tilpasning til klimaændringer
 - Bæredygtig anvendelse og beskyttelse af vand- og havressourcer
 - Omstilling til cirkulær økonomi
 - Forebyggelse og bekæmpelse af forurening
 - Beskyttelse og genopretning af biodiversitet og økosystemer.
2. Aktiviteten må ikke væsentligt skade et eller flere miljømål (do no significant harm).

3. Overholdelse af en række minimumsgarantier vedrørende sociale forhold og governance.
4. Opfylde de tekniske minimumskriterier opsat for aktiviteten.

Hvad der skal til, for at leve op til de forskellige kriterier, er – eller vil blive – reguleret i delegerede retsakter under taksomien. Indtil videre er Climate Delegated Act, som fastsætter kriterier for de to første klimamål, i kraft, mens Environmental Delegated Act, som vil fastsætte kriterier for de sidste fire klimamål, netop har været i høring frem til 3. maj 2023.

Det følger af Climate Delegated Act, at elproduktion baseret på solteknologi er en økonomisk aktivitet, der er egnet til at kunne bidrage væsentligt til følgende klimamål (taxonomy eligibility), hvis alle betingelser for at betragte aktiviteten som bæredygtig er opfyldt:

1. **Modvirkning af klimaændringer.** Opførelse eller drift af elproduktionsanlæg, der producerer elektricitet ved hjælp af solcelleteknologi, kan bidrage væsentligt til miljømålet, hvis der ikke gøres væsentlig skade på miljømål 2, 4 og 6 som beskrevet i de tekniske screeningkriterier.
2. **Tilpasning til klimaændringer.** Der er fastsat detaljerede screeningkriterier for, hvornår opførelse eller drift af elproduktionsanlæg, der producerer elektricitet ved hjælp af solcelleteknologi, kan bidrage væsentligt til miljømålet. Hvis disse er opfyldt, skal det sikres, at screeningkriterierne for, om projektet gør væsentlig skade på miljømål 4 og 6, er opfyldt.

Baseret på det udkast til Environmental Delegated Act forventes det ikke, at opførelse og drift af elproduktionsanlæg baseret på solcelleteknologi vil kunne bidrage væsentligt til de fire øvrige miljømål.

Der skal altid foretages en konkret vurdering af, om et givent projekt opfylder alle betingelser for at blive betragtet som bæredygtig, herunder om de tekniske screeningkriterier for aktiviteten, aktivitetens bidrag til et klimamål og do no significant harm er opfyldt. Dertil kommer, at solcelleteknologi integreret i tekniske bygningsinstallationer ikke behandles her. Det afgørende for, hvilken kategori man falder i, er hvilken NACE-kode aktiviteten er omfattet af.

Klimahensyn i planloven – to lovforslag vedtaget

I april 2023 vedtog Folketinget to lovforslag om ændring af lov om planlægning. Lovene træder i kraft den 1. juli 2023. De to love hedder lov om Planklagenævnet henholdsvis lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Lovændringerne sigter primært efter at fremme klimahensyn og vedvarende energi i den fysiske planlægning samt at effektivisere sagsbehandlingen i henholdsvis Planklagenævnet og Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Derfor er "klima" blevet indført i Planlovens formålsbestemmelse, således at klima nu er et af de hensyn, Planloven varetager. Samtidig er det også blevet muligt for kommunalbestyrelser at planlægge opstilling af vindmøller og solceller i herregårds- og godslandskaber, medmindre disse landskaber er af en særlig kvalitet.

For at effektivisere sagsbehandlingen i Planklagenævnet og Miljø- og Fødevareklagenævnet er det også blevet vedtaget, at medarbejdere i Nævnenes Hus har mulighed for at repræsentere Planklagenævnet og Miljø- og Fødevareklagenævnet i retssager, ligesom også Planklagenævnets beslutningsproces er blevet præciseret nærmere i lov om Planklagenævnet, § 3. Disse lovændringer er nærmere beskrevet i vores tidligere [nyhed](#).

Planlægning for lokalplanpligtige solcelleanlæg i det åbne land – bekendtgørelse i høring

Den 3. maj 2023 blev et udkast til en bekendtgørelse om planlægning for lokalplanpligtige solcelleanlæg i det åbne land sendt i høring. Bekendtgørelsen har til hensigt at fremme udbygning med solcelleanlæg med respekt for nabobeboelse, natur, landskab, kulturhistoriske værdier, jordbrugsmæssige interesser og offentlighedens adgang til naturen.

For at varetage disse interesser lægges der op til følgende minimumskrav til kommuneplanernes retningslinjer for solcelleanlæg, altså krav som kommuneplanens retningslinjer skal overholde:

1. Mindst 100 meters afstand mellem solcelleanlæggets grænse (defineret som det første solpanel) og omkringliggende byzoner, sommerhusområder, landsbyer og fritliggende boliger, på nær solcelleanlæggets ejers egen beboelse. Kravet om en minimumsafstand på 100 meter kan fraviges på baggrund af en konkret vurdering, særligt hvis de omkringboende bakker op om det. Afstandskravet på 100 meter må modsat ikke øges i kommunalplanens retningslinjer, ligesom solcelleanlæggenes størrelse ikke må reguleres.
2. Eventuelle bestemmelser om afskærmende beplantning.
3. Nærliggende landsbyer, spredt bebyggelse og fritliggende skal også friholdes for opstilling af solceller i mindst én retning.

Derudover lægger udkastet til bekendtgørelse op til at regulere, hvad der kan indsættes retningslinjer for i kommuneplanen, nemlig:

1. Principper for udformningen af solcelleanlæg, herunder panelernes opsætningshøjde og refleksion.
2. Pleje af anlæggets jord.
3. Nødvendige serviceveje.
4. Varetagelse af biodiversitets hensyn mv. Dette er det op til den enkelte kommune at beslutte, om de ønsker at regulere.
5. Andre forhold, da opremsningen sluttet med "m.v."

Den enkelte kommune kan også vælge at lægge vægt på, at en ansøger gør rede for mulighederne for tilslutning af solcelleanlæg til det kollektive elforsyningsnet eller anden afsætning af energiproduktionen fra solcelleanlægget, når det bestemmes, om og hvor anlægget skal opføres.

Kommuneplanens retningslinjer skal vedtages senest den 1. september 2024.

Derudover er der i udkastet til bekendtgørelse indsat regler om, at solcelleanlæg i videst muligt omfang ikke bør placeres i kystnærhedszoner (uden for særligt udpegede udviklingsområder). Hvis det imidlertid ikke er muligt at finde en placering, der ikke er i en kystnærhedszone, skal solcelleanlægget placeres længst muligt væk fra kysten og fortrinsvis bag eksisterende bebyggelse. Såfremt et solcelleanlæg placeres i en kystnærhedszone uden for udviklingsområder (i overensstemmelse med planlovens § 5 a, stk. 1), skal kommunen redegøre for begrundelsen for denne placering, samt hvilke alternative placeringer uden for kystnærhedszonen der er undersøgt forud for planlægningen. Bestemmelsen tilsigter således, at kystlandskabet beskyttes.

Foruden beskyttelse af kystlandskabet skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med udarbejdelsen af kommunalplanen sikre, at planlægningen ikke strider mod varetagelsen af natur- og landskabsinteresser. Dette omfatter jordbrugsmæssige interesser, at biodiversiteten omkring solcelleanlæg i det åbne land fremmes mest muligt, og at der skal tages mest muligt hensyn til at sikre offentlighedens adgang til den omgivende natur.

Høringsfristen er den 29. juni 2023, og høringsudkastet kan findes [her](#).

Hvis bekendtgørelsen træder i kraft i den nuværende form, vil den medføre, at kommunerne skal undersøge, om der er behov for en ændring af deres retningslinjer i kommuneplanen for opstilling af solcelleanlæg.

Derudover vil grundejere skulle være særligt opmærksomme ved ejendomskøb og udviklingsaktiviteter relateret til solcelleanlæg, særligt ejendomme beliggende nær fritliggende boliger. Hvis man allerede har erhvervet en ejendom tæt på boliger, bør det overvejes, om det er muligt at opstarte tilladelsesprocessen, inden de nye retningslinjer i kommuneplanerne bliver vedtaget.

Implementering af nødforordningen om fremskyndelse af udbygning af VE-anlæg – bekendtgørelse i høring

I december 2022 vedtog Europa-Kommissionen en forordning om fremskyndelse af udbygningen med vedvarende energi, der kræver ændringer i bekendtgørelsen om kontaktpunkt og tidsfrister for VE-tilladelsesprocessen, fordi forordningen har direkte virkning i dansk ret. En ændring af bekendtgørelsen er derfor sendt i høring frem til 1. juni 2023.

Forordningen trådte i kraft den 30. december 2022 og er gyldig i en periode på 18 måneder fra ikrafttrædelsesdatoen. Forordningen indeholder derfor kun midlertidige foranstaltninger. Hvilke midlertidige foranstaltninger det nærmere drejer sig om, er beskrevet i vores tidligere nyhed, der kan læses [her](#).

De foreslåede ændringer i bekendtgørelsen medfører, at de tidsfrister, der i bekendtgørelsen gælder for tilladelsesprocessen for solenergianlæg, repowering af eksisterende VE-anlæg og varmepumper ikke er gældende, så længe EU's nødforordning er i kraft. Man vil altså kunne støtte ret på de frister, der er angivet i nødforordningen.

Fagområder Energi og forsyning

Sektorer Energy and Natural Resources, Energi
